

REPUBLIKA HRVATSKA
Visoki trgovački sud Republike Hrvatske
Berislavićeva 11, Zagreb

Poslovni broj: 71 PŽ-1680/2021-2

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E

P R E S U D A
I
R J E Š E N J E

Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, u vijeću sastavljenom od sudaca Ivica Omazića, predsjednika vijeća, Tatjane Kujundžić Novak, suca izvjestitelja i Ivane Mlinarić, člana vijeća, u pravnoj stvari tužitelja HYPO GROUP d.o.o., OIB 04938014535, Rijeka, Užarska 28, kojeg zastupa punomoćnik Alen Ivković, odvjetnik u Rijeci, u ime i za račun stečajnog dužnika OPEKA d.d. u stečaju, OIB 61547182596, Osijek, Vukovarska 215, protiv tuženika REPUBLIKA HRVATSKA, Ministarstvo financija, OIB 1868136487, kojeg zastupa Županijsko državno odvjetništvo u Osijeku, radi utvrđenja osnovanosti osporavanja tražbine u iznosu od 1.440.002,53 kn, odlučujući o tužiteljevoj žalbi protiv presude Trgovačkog suda u Osijeku poslovni broj P-330/2019-22 od 4. ožujka 2021., u sjednici vijeća održanoj 26. svibnja 2021.

p r e s u d i o j e

Odbija se kao neosnovana tužiteljeva žalba i potvrđuje presuda Trgovačkog suda u Osijeku poslovni broj P-330/2019-22 od 4. ožujka 2021. u dijelu točke II. izreke u kojoj je odbijen tužbeni zahtjev kojim je traženo da se utvrdi da je osnovano osporavanje i da ne postoji tražbina drugog višeg isplatnog reda Republike Hrvatske, Ministarstva financija u iznosu od 729.297,87 kn prema stečajnom dužniku Opeka d.d. u stečaju u stečajnom postupku koji se vodi pred Trgovačkim sudom u Osijeku poslovni broj St-1069/18.

r i j e š i o j e

I. Ukida se presuda Trgovačkog suda u Osijeku, poslovni broj P-330/2019-22 od 4. ožujka 2021, u dijelu točke II. izreke u kojem je odbijen tužbeni zahtjev kojim je traženo da se utvrdi da je osnovano osporavanje i da ne postoji tražbina drugog višeg isplatnog reda Republike Hrvatske, Ministarstva financija u iznosu od 465.079,38 kn prema stečajnom dužniku Opeka d.d. u stečaju u stečajnom postupku koji se vodi pred Trgovačkim sudom u Osijeku poslovni broj St-1069/18, te u točkama III. i IV. njene izreke i predmet vraća prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje.

II. O troškovima žalbenog postupka prvostupanjski sud će odlučiti u konačnoj odluci.

Obrazloženje

1. Presudom Trgovačkog suda u Osijeku poslovni broj P-330/2019-22 od 4. ožujka 2021. u točki I. izreke utvrđeno je osnovanim osporavanjem i da ne postoji tražbina II. višeg isplatnog reda Republike Hrvatske, Ministarstva financija, u iznosu 245.625,28 kn prema stečajnom dužniku Opeka d.d. stečaju, u stečajnom postupku koji se vodi pred Trgovačkim sudom u Osijeku pod poslovni broj St-1069/18. U točki II. izreke odbijen je tužbeni zahtjev kojim je traženo da se utvrdi da je osnovano osporavanje i da ne postoji tražbina drugog višeg isplatnog reda Republike Hrvatske, Ministarstva financija, u iznosu od 1.194.377,25 kn prema navedenom stečajnom dužniku. U točki III. izreke naloženo je tužitelju naknaditi tuženiku trošak parničnog postupka u iznosu od 47.800,00 kn. U točki IV. izreke odbijen je tužbeni zahtjev za naknadu troška parničnog postupka u iznosu od 38.125,00 kn, a u točki IV. izreke tuženikov zahtjev za naknadu troška parničnog postupka u iznosu od 15.000,00 kn.

2. Iz obrazloženja pobijane presude proizlazi da rješenjem Trgovačkog suda u Osijeku poslovni broj St-1068/18-50 od 22. svibnja 2019. upućen tužitelj u parnicu radi dokazivanja osnovanosti osporavanja tražbine tuženika kao stečajnog vjerovnika II. višeg isplatnog reda u iznosu od 1.440.002,53 kn. Tužitelj osporava tražbine koje se odnose na poreze i druga javna davanja (porez na tvrtku, porez na promet nekretnina, članarine turističkim zajednicama, članarinu i doprinos Hrvatskoj gospodarskoj komori (dalje: HGK) i troškove prisilne naplate) jer smatra da su vjerovnici tih tražbina jedinice lokalne samouprave, turističke zajednice, HGK, Financijska agencija, a ne tuženik, kao i jer je nastupila zastara. Tuženik ističe da je osobni vjerovnik stečajnog dužnika, a priznaje da je nastupila djelomična zastara prava na naplatu tražbina i to tražbine koja se odnosi na članarinu HGK-u utvrđenu u razdoblju od studenoga 2010. do prosinca 2012. u ukupnom iznosu od 229.769,26 kn, tražbinu koja se odnosi na obvezu plaćanja doprinosa za obavljanje javnih ovlasti HGK-a u razdoblju od studenoga 2010. do prosinca 2012. u iznosu od 13.533,25 kn, za tražbinu po osnovu kamata na PDV na usluge inozemnog poduzetnika u iznosu od 542,77 kn i za tražbinu na ime prisilne naplate sudskih pristojbi tražbinu u iznosu od 1.780,00 kn, utvrđenu rješenjem Trgovačkog suda u Osijeku poslovni broj Povrv-1623/12-4 od 11. siječnja 2013., koje je postalo pravomoćno 18. siječnja 2013., dok se protivi osporavanju ostalih tražbina jer smatra da nije nastupila zastara.

3. Nakon provedenog dokaznog postupka uvidom u isprave u spisu prvostupanjski je sud ocijenio osnovanim tužiteljevo osporavanje tražbina tuženika prijavljenih u stečajnom postupku zbog nastupa zastare u iznosu od 245.625,28 kn, dok je za iznos od 1.194.377,25 kn odbio tužbeni zahtjev. Odluku o trošku temelji na odredbama čl. 154. st. 2., 155. i 163. Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“ broj: 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 89/14 i 70/19; dalje: ZPP), Zakonu o sudskim pristojbama („Narodne novine“ broj 118/18; dalje: ZSP) i Tarifi o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika („Narodne novine“ broj: 142/12, 103/14, 118/14 i 107/15; dalje: Tarifa).

4. Protiv točaka II., III. i IV. izreke presude žalbu je podnio tužitelj zbog bitnih povreda odredaba parničnog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primjene materijalnog prava. U žalbi u bitnom navodi da je obrazloženje prvostupanjskog suda nejasno i proturječno stanju spisa te izričitim zakonskim odredbama koje propisuju apsolutnu zastaru prava na naplatu poreznog duga. Ističe da je sud ignorirao tužiteljeve navode da se u konkretnom slučaju radi o tražbinama s osnove poreznih davanja na koje se primjenjuje Opći porezni zakon kao *lex specialis*, dakle šestogodišnji rok apsolutne zastare. Ističe da je tužitelju povrijeđeno pravo na pravično suđenje i jednakost pred sudom jer je nejasno iz kojeg razloga se u odnosu na tužitelja primjenjuju drugačiji zastarni rokovi od zakonom propisanih. Navodi da je u postupku predstečajne nagodbe tuženik 26. travnja 2014. prijavio tražbine s osnove poreza na tvrtku za razdoblje od 2010. do 2012. godine, poreza na promet nekretnina za razdoblje od 2007. do 2012. godine i novčane kazne iz 2011. godine, za koje je protekom šestogodišnjeg zastarnog roka, do podnošenja prijave tražbine tuženika u stečajnom postupku 1. ožujka 2019. nastupila apsolutna zastara naplate poreznog duga. Ukazuje da je sud pogrešno primijenio materijalno pravo kada je na zastaru poreznog duga primijenio odredbe čl. 233. st. 1. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“ broj: 35/05, 41/08, 125/11, 78/15 i 29/18; dalje: ZOO) i desetogodišnji zastarni rok, umjesto odredbi Općeg poreznog zakona („Narodne novine“ broj: 147/08, 18/11, 78/12, 136/12, 73/13, 26/15 i 44/16; dalje: OPZ/08) i odredbe čl. 94. do 96. OPZ/08 koje propisuju relativnu zastaru od tri godine i apsolutnu zastaru od šest godina, kao i čl. 24. OPZ/08 koji određuje da nastupom zastare prava iz porezno-dužničkog odnosa prestaju. Navodi da je smisao instituta zastare ažurnost u ostvarivanju zahtjeva i zaštiti prava te pravna sigurnost, kao i da ako bi se tijekom apsolutne zastare mogao prekidati radnjama poreznog tijela, primjerice predstečajnom nagodbom, nikada se sa sigurnošću ne bi moglo utvrditi kada će nastupiti zastara prava na naplatu i time bi se narušila primjena načela pravne sigurnosti. Smatra da tuženik nije osobni vjerovnik stečajnog dužnika sukladno odredbi čl. 137. st. 1. Stečajnog zakona („Narodne novine“ broj 71/15 i 104/17; dalje: SZ) i da činjenica da je zadaća tuženika brinuti se o nadzoru i primjeni poreznih propisa ne daje svojstvo osobnog vjerovnika. Tuženik nije osobni vjerovnik tražbina s osnove poreza na tvrtku ni poreza na promet nekretnine jer su to jedinice lokalne samouprave, niti članarina turističkim zajednicama jer su vjerovnici turističke zajednice, kao ni članarine HGK jer je vjerovnik HGK, a tražbine novčane kazne za prekršaje su tražbine nižeg isplatnog reda. Ističe da je porez na promet nekretninama ovlašteno naplaćivati isključivo porezno tijelo jedinice lokalne samouprave, osim ako jedinica lokalne samouprave ovlaštenje za naplatu daje Poreznoj upravi. Navodi da iz rješenja Ministarstva financija, Područnog ureda Zadar od 26. lipnja 2014., a kojim je utvrđena obveza poreza na promet nekretnina proizlazi da se radi o tražbini grada Zadra i da to porezno rješenje predstavlja ovršnu ispravu upravo tog vjerovnika. Pobija i odluku o trošku. Predlaže pobijanu presudu preinačiti i prihvatiti tužbeni zahtjev u cijelosti, uz naknadu troškova postupka, podredno presudu ukinuti i predmet vratiti prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje.

5. U odgovoru na žalbu tuženik ističe da je tužba nedopuštena i da ju je sud trebao odbaciti jer tužitelj nema pravni interes podnijeti tužbu na utvrđenje. Ističe da je tužitelj do statusa vjerovnika u stečajnom postupku došao otkupom male tražbine drugog vjerovnika. Navodi da u vrijeme nastanka obvezno-pravnog odnosa između

stečajnog dužnika i tuženika, u vrijeme sklapanja nagodbe, kojom je i tužitelj vezan, davana su očitovanja koja imaju pravne posljedice i u odnosu na stečajni i ovaj parnični postupak te tužitelj ne može imati sva ovlaštenja ni prava vjerovnika u obvezno-pravnom odnosu kao da je i sam dio tog pravnog odnosa. Ističe da su Zakonom o obveznim odnosima i Općim poreznim zakonom uređeni odnosi u vezi zastare, ali i da postoje drugi posebni zakoni koji imaju odredbe o zastari pa tako i čl. 78. Zakona o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi („Narodne novine“ broj: 10/12, 114/12, 81/13 i 112/13; dalje: ZFPPN) kojim je propisano da se zastara prekida od dana podnošenja prijave tražbina do proteka roka za isplatu koji je određen u predstečajnoj nagodbi, a čl. 90. ZFPPN-a da se na obvezne odnose iz tog zakona primjenjuju odredbe zakona kojima se uređuju obvezni odnosi što je ZOO. Ističe da je čl. 233. ZOO-a propisano da za sve tražbine koje su utvrđene pravomoćnom sudskom odlukom ili odlukom drugog nadležnog tijela javne vlasti ili nagodbom pred sudom ili drugim nadležnim tijelom, odnosno javnobilježničkim aktom zastarijevaju za deset godina pa i one za koje zakon inače predviđa kraći rok zastare. Navodi da je 24. lipnja 2014. tuženik podnio prijavu tražbine u postupku predstečajne nagodbe nad društvom Opeka d.d., a 13. prosinca 2017. Trgovački sud u Osijeku je odobrio sklapanje predstečajne nagodbe na način da se od utvrđenog iznosa tražbine u iznosu od 10.211.989,01 kn otpisuje iznos obračunatih kamata i naknada od 1.146.472,58 kn, zatim da se od ostatka 9.065.516,43 kn otpisuje 40%, dok se iznos od 5.439.309,86 kn otplaćuje u 48 jednakih mjesečnih anuiteta s time da posljednji anuitet dospijeva 13. studenog 2022. Stoga smatra da bi zastara prava na naplatu tražbine obuhvaćene predstečajnom nagodbom počela teći tek 14. studenog 2022. Ističe da prema navedenom zastara prava na naplatu tuženikove tražbine nije nastupila. Za tražbine koje nisu obuhvaćene predstečajnom nagodbom zastara se utvrđuje prema čl. 108. i 109. Općeg poreznog zakona („Narodne novine“ broj: 115/16 i 106/18; dalje: OPZ) i zastarijevaju za šest godina od dana kada je zastara počela teći. Navodi da je čl. 109. st. 10. OPZ-a propisano da kad protekne vrijeme zastare porezno tijelo čija je tražbina osigurana zalogom ili hipotekom može se namiriti samo iz opterećene stvari ako je drži u neposrednom posjedu ili ako je njegovo pravo upisano u javnoj knjizi. Ističe da je tuženikovo razlučno pravo upisano u zemljišnoj knjizi i da je stečajni upravitelj obaviješten o postojanju hipoteke. Ističe da je obveza plaćanja poreza na tvrtku utvrđena u 2014. godini, da je obveza plaćanja članarine turističkoj zajednici utvrđena u 2017. godini, zbog čega do dana otvaranja stečajnog postupka nije nastupila zastara prava na naplatu tih tražbina. Kako je najstarija tražbina članarine HGK utvrđena u 2008. godini, a osigurana je založnim pravom na nekretnini na temelju Ugovora o založnom pravu od 20. prosinca 2010. smatra da nije nastupila zastara naplate te tražbine, a za tražbine utvrđene u razdoblju od siječnja 2013. do prosinca 2018. nije ni protekao rok zastare od šest godina. Navodi da je obveza plaćanja doprinosa za obavljanje javnih ovlasti HGK utvrđena u listopadu 2010., no da je osigurana založnim pravom na nekretnini i zato nije nastupila zastara, a za tražbine s te osnove utvrđene u 2013. godini nije protekao zastarni rok od šest godina. Za tražbine koje se odnose na prisilnu naplatu državnih sudskih pristojbi te novčanih kazni i troškova postupka navodi da su osigurane založnim pravom na nekretnini dužnika i stoga smatra da nije nastupila zastara. Smatra da su neosnovani žalbeni navodi kako tuženik nije osobni vjerovnik stečajnog dužnika. Ističe da je Zakonom o porezu na promet nekretnina („Narodne novine“ broj 115/16 i 106/18; dalje: ZPPN) propisano da prihod od poreza na promet

nekretnina pripada jedinici lokalne samouprave na području koje je nekretnina nalazi, no poslovi utvrđivanja, nadzora i naplate poreza nisu u nadležnosti jedinica lokalne samouprave, već je čl. 9. st. 2. tog zakona propisano da Ministarstvo financija, Porezna uprava utvrđuje osnovicu poreza na promet nekretnina kao tržišnu vrijednost nekretnine. Ističe i da je Zakonom o poreznoj upravi („Narodne novine“ broj 115/16 i 98/19; dalje: ZPU) da je Porezna uprava jedinstvena i samostalna upravna organizacija u sastavu Ministarstva financija čija je temeljna zadaća primjena i nadzor poreznih propisa i propisa o prikupljanju doprinosa, kao i da su čl. 3. st. 1. tog zakona propisani poslovi koje Porezna uprava obavlja, između ostalog to je naplata i ovrha poreza doprinosa i drugih javnih davanja. Navodi da je Zakonom o članarinama turističkih zajednica („Narodne novine“ broj 52/19 i 144/20) u čl. 12. propisano da poslove evidencije, obračuna i naplate članarine od pravnih i fizičkih osoba obavlja Porezna uprava. Ističe i da su HGK i Ministarstvo financija, Porezna uprava 23. rujna 2015. sklopili Ugovor o obavljanju poslova naplate HGK kojim se Porezna uprava obvezala provoditi poslove naplate članarine za HGK kao i poslove prijave potraživanja HGK u stečajnim i predstečajnim postupcima koja proizlaze iz članarine propisane odlukom o financiranju HGK. Smatra da je žalba neosnovana pa ju predlaže odbiti. Potražuje trošak sastava odgovora na žalbu.

6. Žalba je djelomično osnovana.

7. Pobijana presuda ispitana je na temelju odredbe čl. 365. st. 1. i 2. ZPP-a u granicama razloga navedenih u žalbi, te pazeći po službenoj dužnosti na bitne povrede odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. t. 2., 4., 8., 9., 11., 13. i 14. ZPP-a i na pravilnu primjenu materijalnog prava.

8. Predmet postupka je utvrđivanje osnovanosti osporavanja tražbine koju je tuženik kao stečajni vjerovnik prijavio kao tražbinu II. višeg isplatnog reda u stečajnom postupku nad dužnikom Opeka d.d. u stečaju. Osporena tražbina odnosi se na porez na tvrtku, porez na promet nekretnina, članarine turističkim zajednicama, članarine Hrvatskoj gospodarskoj komori i doprinos za obavljanje javnih ovlasti Hrvatske gospodarske komore, troškove prisilne naplate, sve s pripadajućim zateznim kamatama obračunatim do dana otvaranja stečajnog postupka.

9. Valja naglasiti da je prvostupanjski sud sukladno odredbi čl. 267. SZ-a u vezi s čl. 282. st. 1. ZPP-a pravilno ispitao pravovremenost podnesene tužbe. Naime, uvidom u e-Spis za predmet Trgovačkog suda u Osijeku poslovni broj St-1069/18 prvostupanjski sud je utvrdio da je tužitelj podnio žalbu na rješenje tog suda o upućivanju u parnicu te je povodom te žalbe Visoki trgovački sud Republike Hrvatske odlučio rješenjem poslovni broj PŽ-5320/19-2 od 18. rujna 2019. i žalbu odbio kao neosnovanu. Slijedom navedenog, budući da je prvostupanjski sud utvrdio da je tužitelj drugostupanjsku odluku zaprimio 14. studenog 2019., a tužbu je podnio 22. studenog 2019., tužba je podnesena unutar prekluzivnog roka iz čl. 267. st. 1. SZ-a.

10. Između stranaka nije sporno da je nad društvom Opeka d.d. u stečaju rješenjem Trgovačkog suda u Osijeku poslovni broj St-1069/2018 od 25. siječnja 2019. otvoren stečajni postupak, da je tuženik Republika Hrvatska, Ministarstvo financija 1. ožujka 2019. prijavio tražbinu u iznosu od 5.053.536,98 kn, da je tu

tražbinu priznao stečajni upravitelj kao tražbinu II. višeg isplatnog reda, a tužitelj osporio, da je tuženik u postupku predstečajne nagodbe nad dužnikom Opeka d.d. 2014. prijavio tražbinu u ukupnom iznosu od 10.211.989,01 kn, koja je u cijelosti priznata, da je rješenjem Trgovačkog suda u Osijeku poslovni broj Stpn-5/17-37 od 2. studenog 2017. odobrena predstečajna nagodba, da je tom nagodbom određeno da se od utvrđenog iznosa od 10.211.989,01 kn otpisuje iznos obračunatih kamata i naknada od 1.146.472,58 kn, a od ostatka duga u iznosu od 9.065.516,43 kn se otpisuje 40 % što iznosi 3.626.206,57 kn, a ostatak duga od 5.439.306,86 kn će biti otplaćen u 48 jednakih mjesečnih anuiteta uz kamatu od 4,5% godišnje, uz poček od jedne godine, računajući od dana pravomoćnosti rješenja o sklapanju predstečajne nagodbe, da tužitelj tužbom traži da se utvrdi osnovanim osporavanje tuženikove tražbine u iznosu od 1.440.03,53 kn, a da ne osporava tuženikovu prijavljenu tražbinu u iznosu od 3.613.534,45 kn po osnovi poreza na dodanu vrijednost.

11. Između stranaka je sporno je li tuženik osobni vjerovnik stečajnog dužnika i je li za osporenu tražbinu nastupila zastara.

12. Neosnovano tužitelj tijekom postupka, a što ponavlja i u žalbi, ističe da Republika Hrvatska, Ministarstvo financija, u odnosu na prijavljenu tražbinu II. višeg isplatnog reda nije osobni vjerovnik stečajnog dužnika prema čl. 137. st. 1. SZ-a odnosno da u vrijeme otvaranja stečajnog postupka nije imao imovinskopravnu tražbinu prema društvu Opeka d.d., već da tražbina pripada drugim vjerovnicima.

13. Suprotno tužiteljevim žalbenim navodima pravilno je prvostupanjski sud zaključio da je tuženik osobni vjerovnik stečajnog dužnika Opeka d.d. u stečaju jer je Porezna uprava samostalna upravna organizacija u sastavu Ministarstva Financija te je prema čl. 3. st. 1. t. 1. i 11. ZPU-a dužnost Porezne uprave da prikuplja, evidentira, obrađuje i provjerava podatke bitne za utvrđivanje porezne osnovice i naplate poreza, doprinosa i drugih javnih davanja, kao i da obavlja poslove naplate i ovrhe poreza, doprinosa i drugih javnih davanja.

14. Odredbom čl. 2. st. 1. OPZ-a određeno je da su javna davanja u smislu tog Zakona porezi i druga javna davanja, s time da se prema stavku 2. istog članka pod porezima smatraju novčana davanja i prihod su proračuna koji se koristi za podmirivanje proračunom utvrđenih javnih izdataka kao i trošarine, dok se pod drugim javnim davanjima prema stavku 3. istoga članka OPZ-a smatraju carine, pristojbe, doprinosi, naknade za koncesije, novčane kazne za porezne prekršaje i sva javna davanja čije je utvrđivanje i/ili naplata i/ili nadzor prema posebnim propisima u nadležnosti poreznog tijela. Nadalje, prema čl. 138. OPZ-a u postupku prisilne naplate (ovrhe) ovrhovoditelj je porezno tijelo koje provodi ovrhu – dakle, nadležna Porezna uprava Ministarstva financija. Prema tome, upravo zbog toga što je Porezna uprava dužna naplaćivati poreze, prireze i druga javna davanja to je Republika Hrvatska stečajni vjerovnik II. višeg isplatnog reda društva Opeka d.d. u stečaju u odnosu na tražbine proračuna, zavoda ili fondova u skladu s posebnim propisima.

15. Tako je primjerice odredbom čl. 12. Zakona o članarinama u turističkim zajednicama („Narodne novine“ broj 52/19 i 144/20) propisano da poslove evidencije, obračuna i naplate članarine od pravnih i fizičkih osoba obavlja Porezna uprava.

16. Odredbom čl. 2. Zakona o porezu na promet nekretnina („Narodne novine“ broj 115/16 i 106/18) propisano je da prihod od poreza na promet nekretnina pripada jedinici lokalne samouprave na području koje se nekretnina nalazi, no Ministarstvo financija, Porezna uprava dužno je utvrditi osnovicu poreza na promet nekretnina kao tržišnu vrijednost nekretnine, iz čega se zaključuje da je utvrđivanje, nadzor i naplata tog poreza u nadležnosti Porezne uprave, a ne jedinice lokalne samouprave.

17. U odnosu na pozivanje tužitelja na odredbu čl. 51. st. 2. OPZ-a kojom je propisano da je lokalne poreze ovlašteno naplaćivati lokalno porezno tijelo, ovaj sud napominje da je dijelom te zakonske odredbe propisano da se obavljanje poslova naplate lokalnih poreza može povjeriti Poreznoj upravi na temelju suglasnosti ministra financija. Tako se odnosu na tražbinu s osnove poreza na tvrtku ili naziv ističe da je sukladno Odluci o gradskim porezima Grada Osijeka („Narodne novine“ broj 153/09), čl. 19. određeno da će poslove u svezi s utvrđivanjem i naplatom poreza iz čl. 2. (kojim je između ostalih poreza Grada Osijeka propisan i porez na tvrtku ili naziv) obavljati Porezna uprava, Područni ured Osijek, na temelju suglasnosti Ministarstva financija.

18. Pogrešno je i pravno shvaćanje tužitelja da tuženik u odnosu na sporne tražbine nema ovršne isprave iz razloga jer pojedina porezna rješenja predstavljaju ovršne isprave drugih vjerovnika (jedinica lokalne samouprave, primjerice Grada Zadra) budući da se u izreci poreznih rješenja navode samo brojevi uplatnih računa drugih vjerovnika, a ne Republike Hrvatske. Naime, upravo zbog toga što je prema odredbi čl. 138. OPZ-a ovrhovoditelj porezna uprava kao organizacija u sastavu Ministarstva financija, to Republika Hrvatska ima ovršne isprave kojima je utvrđena tražbina II. višeg isplatnog reda; pri tome, činjenica što se u tim rješenjima o ovrsi navode računi na koje je porezni obveznik (stečajni dužnik) dužan uplatiti predmetna potraživanja nije odlučno za status Republike Hrvatske kao osobnog vjerovnika stečajnog dužnika u smislu čl. 137. st. 1. SZ-a kako to pogrešno smatra tužitelj upravo zbog toga što je Republika Hrvatska ovrhovoditelj.

19. Slijedom navedenog, pravilno je prvostupanjski sud tužiteljeve navode da tuženik nije osobni vjerovnik prijavljene tražbine u stečajnom postupku ocijenio neosnovanim.

20. Međutim, u odnosu na tužiteljevo osporavanje tražbine zbog zastare osnovano tužitelj u žalbi ističe da je sud počinio bitnu povredu odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. t. 11. ZPP-a jer se presuda u odnosu na taj prigovor ne može ispitati.

21. S obzirom na to da je stečajni postupak otvoren 25. siječnja 2019. za odlučivanje o osnovanosti osporavanja tražbina naplate poreza i drugih javnih iz razloga nastupa zastare primjenjuju se odredbe Općeg poreznog zakona („Narodne novine“ broj 115/16 i 106/18; dalje: OPZ).

22. Odredbom čl. 108. st. 1. OPZ-a propisano je da pravo i obveze poreznog tijela na utvrđivanje porezne obveze i kamata, pravo i obveza poreznog tijela na naplatu poreza, kamata i troškova ovrhe te pravo poreznog obveznika na povrat poreza, kamata i troškova ovrhe zastarijeva za šest godina računajući od dana kada je zastara počela teći.

23. Zastara prava na naplatu poreza, kamata i troškova ovrhe počinje teći istekom godine u kojoj je porezni obveznik sam utvrdio poreznu obvezu ili istekom godine u kojoj je postalo izvršno rješenje kojim je porezno tijelo utvrdilo poreznu obvezu i kamate odnosno istekom godine u kojoj je porezna obveza dospjela (čl. 108. st. 4. OPZ-a).

24. Ako se radi utvrđenja poreza i kamata ili naplate poreza, kamata i troškova ovrhe vodi postupak pred sudom, za vrijeme trajanja tog postupka zastara ne teče (čl. 108. st. 6. OPZ-a). Zastara prava na naplatu porezne obveze, kamata i troškova ovrhe ne teče niti u slučajevima propisanim ovim zakonom i posebnim propisima (čl. 108. st. 7. OPZ-a).

25. Tuženik je tijekom postupka istaknuo da nije nastupila zastara prava na naplatu po računima poreza na promet nekretninama, poreza na tvrtku ili naziv i novčanim kaznama za prekršaje budući da je taj dio tražbine obuhvaćen predstečajnom nagodbom. Tuženik je istaknuo da je u postupku predstečajne nagodbe nad stečajnim dužnikom podnio prijavu predmetne tražbine 24. lipnja 2014., a sukladno rješenju Trgovačkog suda u Osijeku o odobravanju sklapanja predstečajne nagodbe između dužnika i tuženika poslovni broj Stpn-5/17-37 od 2. studenog 2017. koje je postalo pravomoćno 13. prosinca 2017. te rješenju kojim je izrađen plan otplate reprogramiranih obveza, prvi anuitet dospijeva 13. prosinca 2018. (od ukupno 48 jednakih mjesečnih anuiteta uz početak od 1 godine), a posljednji 13. studenog 2022. slijedom čega bi zastara prava na naplatu potraživanja obuhvaćenih predstečajnom nagodbom počela teći 14. studenog 2022. Iako tuženik nije naveo koji dio tražbine osporene u ovom postupku je obuhvaćen tom predstečajnom nagodbom, on iznosi 729.297,87 kn (do tog iznosa se dođe oduzimanjem iznosa ukupno osporene tražbine od 1.440.002,53 kn i tražbina za koje sam tuženik ističe da nisu obuhvaćene predstečajnom nagodbom ukupno 710.704,66 kn).

26. Kako je predstečajna nagodba postala pravomoćna u prosincu 2017., a tuženik je tražbinu u stečajnom postupku prijavio u ožujku 2019., pravilno je prvostupanjski sud utvrdio da za potraživanje koje je obuhvaćeno predstečajnom nagodbom (tražbina u ukupnom iznosu od 729.297,87 kn) nije nastupila zastara uzimajući u obzir odredbu čl. 78. ZFPPN-a, na koju se tuženik poziva, a kojom je propisano da se zastara prekida od dana podnošenja prijave tražbina do proteka roka za isplatu koji je određen u predstečajnoj nagodbi, kao i odredbu čl. 233. ZOO-a, a kojom je propisano da zastarni rok za tražbine utvrđene nagodbom pred sudom zastarijevaju za deset godina, koji rok do prijave tražbine u stečajnom postupku nije istekao.

27. Međutim, tuženik je u odgovoru na tužbu od 10. veljače 2020. (str. 46. do 51. spisa) istaknuo da dio prijavljene tražbine II. višeg isplatnog reda u stečajnom postupku nije obuhvaćen predstečajnom nagodbom, ali tvrdio je da ni u odnosu na taj dio tražbine nije nastupila zastara, budući da je dio te tražbine ili osiguran založnim pravom ili nije nastupio šestogodišnji rok zastare propisan OPZ-om.

28. Prvostupanjski sud je ocijenio da je tužiteljevo osporavanje tuženikove tražbine u iznosu od 1.194.377,25 kn zbog zastare neosnovano jer da je tražbina obuhvaćena predstečajnom nagodbom, što je u proturječnosti s ispravama u spisu i tvrdnjama tuženika.

29. Naime, tuženik je u odgovoru na tužbu jasno naznačio da od ukupno prijavljenog iznosa tražbine (koji tužitelj osporava u ovom postupku) u iznosu od 1.440.002,53 kn, dio prijavljen i obuhvaćen predstečajnom nagodbom (iako nije točno naznačio koji dio), ali da dio tražbine nije obuhvaćen tog nagodbom. Radi se o tražbini s osnove poreza na tvrtku ili naziv, šifra vrste prihoda 1732 (str. 83. spisa, glavnica i kamate ukupno iznose 4.598,18 kn), članarine Turističkoj zajednici, šifra vrste prihoda 2715 (str. 84. spisa, glavnice i kamata ukupno iznose 3.872,00 kn), članarina HGK, šifra vrste prihoda 5262 (str. 85. do 93. spisa, glavnice i kamate ukupno iznose 657.629,47 kn), doprinosa za obavljanje javnih ovlasti HGK, šifre vrste prihoda 5278 (str. 94. do 102. spisa glavnice i kamate ukupno iznose 19.521,71 kn), poreza na dodanu vrijednost na usluge inozemnog poduzetnika, šifre vrste prihoda 1128 (str. 103. spisa, iznos kamata 542,77 kn), prisilne naplate državnih sudskih pristojbi koju obavlja Porezna uprava, šifre vrste prihoda 4227 (str. 104. spisa, ukupno 6.630,00 kn), prisilne naplate novčanih kazni i troškova postupka koju obavlja Porezna uprava, šifre vrste prihoda 4243 (str. 105. spisa, ukupno 17.110,00 kn) te troškova postupka prisilne naplate koju provodi Porezna uprava šifra vrste prihoda 4251 (str. 106. spisa, ukupno 800,00 kn). Zbroj tih tražbina iznosi 710.704,66 kn. Tuženik je istaknuo da je prigovor zastare osnovan za dio tih tražbina u iznosu od ukupno 245.625,28 kn, zbog čega je prvostupanjski sud utvrdio osnovanim osporavanje tuženikove tražbine II. višeg isplatnog reda u iznosu od 245.625,28 kn.

30. Ukupan iznos tuženikove tražbine koja nije obuhvaćena predstečajnom nagodbom iznosi 710.704,66 kn, a sud je za samo dio te tražbine utvrdio da je nastupila zastara prema odredbama OPZ-a, dakle u iznosu do 245.625,28 kn. U odnosu na dio tuženikove tražbine koji nije obuhvaćen predstečajnom nagodbom u ukupnom iznosu od 465.079,38 kn sud uopće nije ispitivao je li i za koje iznose (glavnice i kamata) prema odredbama OPZ-a prigovor zastare osnovan, stoga se presuda u tom dijelu za sada ne može ispitati.

31. Pri tom valja navesti da je tuženik tijekom postupka osporio tužiteljeve tvrdnje da je nastupila zastara za dio tražbine, primjerice za članarinu HGK jer da je dug u razdoblju od 2008. godine do listopada 2010. osiguran založnim pravom na temelju Ugovora o založnom pravu od 20. prosinca 2010. Naime tuženik navodi da je stekao založno pravo na nekretninama stečajnog dužnika, upisano u zemljišne knjige zbog čega da zastara ne teče.

32. Međutim, odredbom čl. 109. st. 10. OPZ-a propisano da, iznimno od st. 4., kad protekne vrijeme zastare, porezno tijelo čija je tražbina osigurana zalogom ili hipotekom može se namiriti samo iz opterećene stvari ako je drži u neposrednom posjedu ili ako je njegovo pravo upisano u javnoj knjizi. Zastarjela tražbina po osnovi kamata ne može se namiriti ni iz opterećene stvari.

33. Slijedom navedenog, neosnovan je tuženikov navod da zastara, zbog činjenice da je na nekretninama stečajnog dužnika društva Opeka d.d. u stečaju stekao založno pravo na temelju Ugovora od 20. prosinca 2010., ne teče.

34. Stjecanjem založnog prava na nekretninama stečajnog dužnika tuženik kao razlučni vjerovnik ima pravo na odvojeno namirenje iz nekretnina koje su predmet založnog prava. Međutim, nakon otvaranja stečajnog postupka nije zatražio namirenje tražbine kao razlučni vjerovnik, već kao stečajni vjerovnik tražbina II. višeg isplatnog reda, stoga u konkretnom slučaju njegovo založno pravo ne sprečava nastup zastare tražbine prijavljene u stečajnom postupku.

35. Slijedom svega navedenog, presuda se u odnosu prigovor zastare dijela tražbine zasad ne može se ispitati, čime je počinjena bitna povreda odredaba parničnog postupka iz odredbe čl. 354. st. 2. t. 11. ZPP-a.

36. Stoga je na temelju odredbe čl. 368. st. 1. ZPP-a valjalo djelomično potvrditi prvostupanjsku presudu, a na temelju odredbe čl. 369. st. 1. ZPP-a djelomično ukinuti presudu i predmet vratiti prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje.

37. U ponovljenom postupku prvostupanjski sud će otkloniti bitne povrede odredaba parničnog postupka na koje ukazuje ovaj sud, tako što će u okviru dokaznih prijedloga stranaka utvrditi odlučne činjenice u odnosu na prigovor zastare dijela tražbine u iznosu od 465.079,38 kn te nakon provedenog dokaznog postupka donijeti novu, na zakonu utemeljenu presudu i odlučiti o ukupnim troškovima postupka.

Zagreb 26. svibnja 2021.

Predsjednik vijeća
Ivica Omazić

Broj zapisa: eb2fb-967ce

Kontrolni broj: 011db-64e3e-73722

Ovaj dokument je u digitalnom obliku elektronički potpisan sljedećim certifikatom:

CN=IVICA OMAZIĆ, L=ZAGREB, O=VISOKI TRGOVAČKI SUD REPUBLIKE HRVATSKE, C=HR

Vjerodostojnost dokumenta možete provjeriti na sljedećoj web adresi:

<https://usluge.pravosudje.hr/provjera-vjerodostojnosti-dokumenta/>

unosom gore navedenog broja zapisa i kontrolnog broja dokumenta.

Provjeru možete napraviti i skeniranjem QR koda. Sustav će u oba slučaja prikazati izvornik ovog dokumenta.

Ukoliko je ovaj dokument identičan prikazanom izvorniku u digitalnom obliku, **Visoki trgovački sud Republike Hrvatske** potvrđuje vjerodostojnost dokumenta.